

การดำเนินงานของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ
นอกมุ้งตาข่าย ในอำเภอเมือง จังหวัดแพร่

PRACTICES OF FARMERS UNDER THE EXTENSION PROJECT OF
GROWING CHEMICAL RESIDUAL-FREE VEGETABLES OUTDOOR
IN AMPHUR MUANG, CHANGWAT PHRAE, THAILAND

นายสิทธิไวกุล ทิราวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของความสมบูรณ์ของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

พ.ศ. 2544

ลิขสิทธิ์ของโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อโครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ ความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

การดำเนินงานของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

นอกมุ้งตาข่าย ในอำเภอเมือง จังหวัดแพร่

โดย

นายสิทธิไวกุล ทิราวังศ์

พฤษภาคม 2544

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร.วิรัชศักดิ์ ปรกติ

ภาควิชา/ คณะ: ภาควิชาส่งเสริมการเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และความเชื่อถือในตัวเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ 2) ทราบวิธีการดำเนินงานการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ ตามคำแนะนำ ของ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ในด้านการปรับปรุงความอุดมสมบูรณ์ของดิน การปรับสภาพ ความเป็นกรดด่างของดิน การปฏิบัติต่อเมล็ดพันธุ์ การให้น้ำ การให้ธาตุอาหารเสริม การป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืช การควบคุมวัชพืช การทำความสะอาดพืชผัก การคัดแยกเกรด การบรรจุหีบห่อ การกำหนดราคา และการจำหน่ายผลผลิต และ 3) ทราบความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยทางด้านสถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และความเชื่อถือในตัวเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการ เกษตร กับวิธีการดำเนินงานปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการ เกษตรของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ รวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างสุ่มของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ ในตำบลเหมืองหม้อ และตำบลแม่ยม อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ จำนวน 94 รายแล้วนำมาวิเคราะห์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS/PC⁺)

ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 45 ปีและมีรายได้ เฉลี่ย 26,037 บาทต่อปี จบการศึกษภาคบังคับระดับประถมศึกษา เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ ในการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ 9-12 ปี มีสมาชิกในครอบครัว 4 คน แรงงานในครอบครัว 1-2 คน มีที่ดินเป็นของตนเองและเช่าที่ดินบางส่วน มีวัตถุประสงค์ในการปลูกผักเป็นของตนเอง

และยืมผู้อื่นบางส่วน ใช้แหล่งเงินทุนในการปลูกผักของตนเองและกู้ยืมบางส่วน เป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตรอื่นนอกจากกลุ่มผู้ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษด้วย (ร้อยละ 65.94) เช่น กลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร มีส่วนร่วมในกิจกรรมของสังคมจำนวน 5 ครั้งและเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการจำนวน 3 ครั้ง (ในปี 2543) ได้รับข่าวสารทางการเกษตรจำนวน 5 ครั้งต่อเดือนและติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจำนวน 5-6 ครั้งต่อเดือนและติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจำนวน 4 ครั้งขึ้นไป (ในปี 2543) ผู้ให้ข้อมูลมีความเชื่อถือในตัวเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในระดับมากโดยมีค่าคะแนนสูงสุดด้านความเป็นเป็นผู้มีคุณวุฒิและมีค่าคะแนนต่ำสุดด้านความเป็นมิตร

ส่วนวิธีการดำเนินงานปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการนั้นพบว่าผู้ให้ข้อมูลดำเนินงานตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในระดับมากโดยเฉพาะด้าน การคัดแยกเกรดพืชผัก การให้น้ำ การบรรจุหีบห่อ และการควบคุมวัชพืช เป็นต้น

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และความเชื่อถือในตัวเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับวิธีการดำเนินงานปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการที่ทดสอบด้วยสถิติไคสแควร์นั้นพบว่า เฉพาะสถานภาพทางสังคมในประเด็นการเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการและการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรที่มีผลต่อการดำเนินงานปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษนอกมุ้งตาข่ายตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของผู้ให้ข้อมูล แต่การได้รับข่าวสารทางการเกษตรไม่มีผลต่อการดำเนินงานปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษนอกมุ้งตาข่ายของผู้ให้ข้อมูล

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School Project of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Agricultural Extension

**PRACTICES OF FARMERS UNDER THE EXTENSION PROJECT OF
GROWING CHEMICAL RESIDUAL-FREE VEGETABLES OUTDOOR
IN AMPHUR MUANG, CHANGWAT PHRAE, THAILAND**

By

SITHIWAIKOON THIRAWONG

MAY 2001

Chariman: Dr. Weerasak Prokati

Department/Faculty: Department of Agricultural Extension, Faculty of Agricultural Business

This study was conducted to find out 1) personal and socio-economic status and credibility in extension workers of farmers participating in the growing of chemical residual-free vegetables outdoor extension project; 2) their vegetable growing practices as recommended by the extension workers in the aspects of soil fertility improvement, soil pH improvement, seed preparation, watering, fertilizing, pest control, weed control, cleaning, grading, packaging, pricing, and distribution; and 3) correlation between personal and socio-economic status as well as credibility in extension workers and vegetable growing practices. The data were collected from 94 farmers under the extension project in Tambon Muang Mor and Tambon Maeyom, Amphur Muang, Changwat Phrae and analyzed by the SPSS/PC+.

The findings revealed that most of the respondents were male with an average age of 45 years and an average annual income of 26,037 baht. Most of them finished compulsory primary education, had experience in growing chemical residual-free vegetables for 9-12 years, and had 4 household members, 2 of whom contributed to household labor. Some vegetable growing land and planting materials and equipment were owned by the respondents and some were rented. They used both their own capital and loans obtained from financial institutions in

growing vegetables. In addition to the chemical residual-free vegetable growing group, most of them (65.94%) were members of other agricultural organizations, e.g. the client group of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives and the farmers' group. They participated 5 times in social activities and 3 times in project activities in the year 2000, received agricultural information 5-6 times per month, and contacted extension workers more than 4 times per year. They had a high level of credibility to the extension workers. The highest average score was for qualifications of the extension workers and the lowest, friendliness.

The respondents' vegetable growing practices as recommended by the extension workers were found to be at a high level, especially the practices of grading, watering, packaging, and weed control.

The results of the correlation test by the Chi-square revealed that the respondents' participation in the project activities and contact with the extension workers affected the practices of recommended procedures for growing chemical residual-free vegetables outdoor while access to agricultural information had no effect on their practices